

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4549417

Initiatiefvoorstel: Urgentie voor slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal

Kernboodschap

Slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal zijn langdurig en intensief benadeeld, wat veel nadelig effect heeft gehad op hun persoonlijke leven en hun woonsituatie. Dit initiatiefvoorstel draagt bij aan herstel door slachtoffers met problemen in de woonsituatie te bemiddelen naar een sociale corporatiewoning. Het voorstel regelt deze aanpak direct voor Arnhem, belast het college met de uitvoering in samenwerking met de woningcorporaties en betrokken uitvoeringsorganisaties binnen de hersteloperatie kinderopvangtoeslagschandaal (wijkteams en het Lokaal Expertise Team), en draagt het college op hierover aan de raad te rapporteren. Als deze aanpak onvoldoende resultaat oplevert, wordt het college verzocht te pleiten voor opname van deze doelgroep in de eerstvolgende regionale Huisvestingsverordening.

Voorstel

1. Slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal met een probleem in de woonsituatie te bemiddelen naar een sociale corporatiewoning. Dit juridisch te borgen in de Huisvestingsverordening Arnhem 2024 door in bijlage 3 'Doelgroepen situaties voor bemiddeling' een nieuwe categorie hiervoor op te nemen. De bemiddeling van deze doelgroep valt buiten de afspraak om maximaal 15% van het aanbod via bemiddeling toe te wijzen.
2. Het college de opdracht te geven om in samenwerking met de woningbouwcorporaties, de sociale wijkteams en het Lokaal Expertise Team (LET) aan de wijziging van de verordening uitvoering te geven, waaronder de invoering van een toetsingstafel woonbemiddeling kinderopvangtoeslagschandaal.
3. Als uit monitoring blijkt dat bemiddeling niet succesvol is naar het oordeel van het college of de raad, het college opdracht te geven in voorbereiding op de eerstvolgende Huisvestingsverordening in regionaal verband (Groene Metropoolregio) afspraken te maken over het toevoegen van een urgentiecategorie bestaande uit slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal die binding hebben met de regio.

Inleiding

Binnen de huidige Huisvestingsverordening Arnhem 2024 bestaat formeel de mogelijkheid om in individuele gevallen tot bemiddeling over te gaan. Voor slachtoffers van het

kinderopvangtoeslagschandaal is deze mogelijkheid echter niet expliciet uitgewerkt of actief toegepast als structurele aanpak. Daarom is in de praktijk geen duidelijke, herkenbare route ontstaan, waar deze doelgroep daadwerkelijk en tijdig op kan terugvallen, ondanks erkend overheidsfalen dat direct heeft bijgedragen aan hun woonproblematiek.

Dit initiatiefvoorstel beoogt de raad expliciet uit te laten spreken dat het college deze bestaande mogelijkheid tot bemiddeling actief moet inzetten voor deze afgebakende doelgroep. Tegelijkertijd wordt beoogt deze opdracht helder, transparant en uitvoerbaar vast te leggen, zodat slachtoffers niet afhankelijk zijn van incidentele afwegingen, maar kunnen rekenen op een duidelijke toegankelijke werkwijze.

Uitvoering

De sociale wijkteams (KOT-team) en het Lokaal Expertise Team kunnen casussen aanmelden. Deze organisaties zijn al betrokken bij de brede ondersteuning van gedupeerde ouders en hun kinderen en beschikken over de noodzakelijke kennis van de persoonlijke situatie van betrokkenen. Hierdoor hoeven slachtoffers niet opnieuw documenten aan te leveren of administratieve handelingen te verrichten.

De beoordeling of individuele slachtoffers of gezinnen in aanmerking komen voor bemiddeling vindt plaats bij dezelfde partijen die al verantwoordelijk zijn voor andere vormen van ondersteuning binnen de hersteloperatie. Hiermee wordt voorkomen dat gedupeerden opnieuw worden geconfronteerd met extra bureaucratische lasten of een verdere toename van onzekerheid.

Om dit mogelijk te maken wordt een toetsingstafel woonbemiddeling kinderopvangtoeslagschandaal ingericht, waarin de gemeente Arnhem, de sociale wijkteams en het Lokaal Expertise Team (LET) gezamenlijk bepalen welke casussen worden voorgedragen aan het stedelijk verhuuroverleg. In dit overleg nemen de corporaties de bemiddeling vervolgens in uitvoering, zonder een herbeoordeling uit te voeren.

De toetsingstafel beoordeelt onder andere:

- of het slachtoffer een erkenning heeft van de Belastingdienst;
- of sprake is van een onhoudbare of schrijnende woonsituatie;
- wat de relatie is tussen de woonsituatie en het gedupeerd zijn;
- of er binding bestaat met Arnhem;
- of al een regulier woontraject is doorlopen;
- hoe bemiddeling bijdraagt aan herstel.

Juridische basis in de Huisvestingsverordening

Het initiatiefvoorstel creëert een juridische grondslag voor bemiddeling door in bijlage 3 van de Huisvestingsverordening Arnhem 2024 een nieuwe categorie toe te voegen: 'Slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal'. Bijlage 3 bepaalt welke doelgroepen in aanmerking komen voor bemiddeling en maakt daarmee maatwerk mogelijk. Daarnaast wordt geregeld dat deze doelgroep niet meetelt voor de bestaande afspraak dat maximaal 15% van het totale jaarlijkse woningaanbod via bemiddeling mag worden toegewezen. Net zoals bij woningruil, bemiddeling voor mantelzorgers of bij het toewijzen van standplaatsen.

Monitoring en indien nodig aanvullende maatregelen

Om te waarborgen dat het voorstel effectief is, wordt het college verzocht de raad periodiek te informeren over de voortgang. De monitoring bevat in ieder geval:

- het aantal aangemelde casussen;
- het aantal casussen dat in aanmerking komt voor bemiddeling;
- het aantal succesvol bemiddelde casussen;
- het aantal casussen waarbij bemiddeling (nog) niet is gelukt, inclusief een geanonimiseerde verklaring van de redenen.

Indien uit de rapportage blijkt dat bemiddeling binnen het bestaande kader onvoldoende resultaat oplevert om erkende slachtoffers daadwerkelijk te huisvesten, verzoekt de raad het college zich actief in te spannen om deze doelgroep op te nemen als afzonderlijke urgentie categorie in de eerstvolgende regionale huisvestingsverordening van de Groene Metropoolregio, beoogd in 2028.

Beoogd effect

Werken aan herstel voor Arnhemse slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal, door hen bemiddeling aan te bieden naar een sociale corporatiehuurwoning in Arnhem.

Argumenten

1.1 *Hiermee helpen we de slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal*

De verhalen van slachtoffers in het kinderopvangtoeslagschandaal zijn behoorlijk heftig. We horen verhalen over angst, stress, schulden, huisuitzetting en gespleten gezinnen. Deze mensen zijn levenslang getekend door het onrechtvaardig handelen van de overheid. Daarom hebben we als overheid een extra zware verantwoordelijkheid richting deze slachtoffers. We moeten ons actief inzetten voor hun herstel. Voor veel mensen is het verkrijgen van een goede woning een basisvoorwaarde voor het herstel van hun persoonlijke omstandigheden. Daarbij helpt het om voor deze doelgroep actief over te gaan tot bemiddeling naar een sociale corporatiehuurwoning in Arnhem.

1.2 *Het initiatiefvoorstel sluit aan bij de Arnhemse herstelmaatregelen kinderopvangtoeslagschandaal*

De gemeente Arnhem heeft een aanpak met herstelmaatregelen voor slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal. Echter, een basis bij die aanpak ontbreekt. Hoe is het immers mogelijk om aan herstel te werken als je niet een vaste woning hebt? Als je genoodzaakt bent om bij familie of vrienden te blijven wonen, in het buitenland of op een vakantiepark? Zonder een passende woning is duurzaam herstel bijna onmogelijk. Daarom sluit dit initiatiefvoorstel ook perfect aan bij de bestaande Arnhemse aanpak.

1.3 *Aanpak via bemiddeling vereist minder bureaucratie*

Slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal kunnen via bemiddeling sneller en met minder bureaucratie aan een passende woning geholpen worden dan via het aanvragen van urgentie. De

uitvoerende organisaties voor behandeling van urgentieaanvragen hoeven zo niet hun werkwijze en ICT-systemen aan te passen.

1.4 *Slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal vormen een afgebakende groep en de impact op de wachtlijst is klein*

Slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal vormen een afgebakende groep omdat zij erkend zijn door de overheid. Hierdoor is het risico op misbruik van deze maatregel laag. Op dit moment zijn er 15 tot 20 bekende casussen (individueen of gezinnen) waarvoor dit voorstel een oplossing kan bieden. De verwachting is dat niet iedereen in beeld is die hier gebruik van zou kunnen maken. Daarom is de inschatting dat maximaal 40 casussen op termijn worden bemiddeld. De impact op de wachtlijst voor het krijgen van een sociale corporatiewoning is daarmee beperkt.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *Voorstel kan gezien worden als oneerlijk t.a.v. andere woningzoekenden*

Het voorstel om slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal te bemiddelen naar een sociale huurwoning in Arnhem kan de indruk wekken van ongelijkheid ten opzichte van andere woningzoekenden. Ook anderen bevinden zich immers in lastige omstandigheden en wachten vaak al geruime tijd op een woning. Het is daarom begrijpelijk dat de vraag wordt gesteld waarom de ene groep wel voorrang krijgt en de andere niet.

Tegelijkertijd is er een belangrijk verschil: de slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal zijn niet door toeval of persoonlijke omstandigheden in de problemen geraakt, maar door toedoen van de overheid zelf. Dat brengt een bijzondere verantwoordelijkheid met zich mee om het aangedane onrecht actief te herstellen.

Bemiddeling kan dan ook worden gezien als een passende manier om recht te doen aan die verantwoordelijkheid. Daarmee wordt niet alleen tegemoetgekomen aan de slachtoffers, maar laat de overheid ook in de praktijk zien dat zij bereid is fouten recht te zetten. Dat is essentieel voor het daadwerkelijk herstellen van betrouwbaarheid en rechtvaardigheid in het handelen van de overheid.

Dit voorstel sluit bovendien aan bij het landelijke en lokale beleid ten aanzien van de slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal, waarin ook het uitgangspunt is dat herstel voorrang verdient boven de vraag of dergelijke maatregelen niet ongelijk uitpakken voor anderen.

Participatie

Een versie van het voorstel dat de aanpak via een aanpassing van de huisvestingsverordening wilde regelen is ter consultatie voorgelegd aan een Arnhems netwerk dat zich inzet voor de ondersteuning van slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal. Binnen deze groep bevinden zich zowel uitvoerende professionals als personen die zelf getroffen zijn door het schandaal. In het gesprek is

RAADSVOORSTEL

expliciet stilgestaan bij de verschillende perspectieven die zij inbrengen. Alle betrokkenen hebben zich positief uitgesproken over dit initiatief.

De woningbouwcorporaties hebben zich via een zienswijze positief geuit over het voornemen om via bemiddeling te werken aan een oplossing van de doelgroep.

Financiën

De kosten voor de uitvoering van dit initiatiefvoorstel zullen naar verwachting beperkt zijn. Omdat deze kosten worden gedragen door zowel de gemeente als de corporaties, is er regulier overleg over de kosten voor de uitvoering. De uitvoering van het initiatiefvoorstel wordt in deze gesprekken meegenomen. Als de uitvoering van het initiatiefvoorstel leidt tot aanzienlijke kosten, dan wordt het college verzocht de raad daarover te informeren.

Uitvoering

De maatregel wordt gezamenlijk uitgevoerd door de gemeente, de sociale wijkteams, het Lokaal Expertise Team (LET) en de woningbouwcorporaties. De gemeente, het KOT-team van de sociale wijkteams en het Lokaal Expertise Team vormen samen een toetsingstafel woonbemiddeling kinderopvangtoeslagschandaal. Daarin vormen zij een oordeel of iemand voor bemiddeling in aanmerking moet komen. Vervolgens wordt die casus ingebracht in het stedelijk verhuuroverleg waarna de corporaties overgaan tot bemiddeling.

Communicatie

Het college wordt verzocht om actief te communiceren over het nieuwe beleid zodat gedupeerde die hiervoor in aanmerking kunnen komen dit ook weten en zich kunnen melden bij de wijkteams en het Lokaal Expertise Team (LET).

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Initiatiefvoorstel: Urgentie voor slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal

Ingediend door:

Nathalie Nede – ChristenUnie Arnhem

Coen Verheij – PVV Arnhem

Noud Roelen – SP Arnhem

Besluit van
Zaaknummer 4549417

Initiatiefvoorstel: Urgentie voor slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het initiatiefvoorstel van **XXXX**;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet;

besluit:

- I De Huisvestingsverordening Arnhem 2024 als volgt te wijzigen:
  - A. Aan bijlage 3 'Doelgroepen situaties voor bemiddeling' behorende bij de Huisvestingsverordening Arnhem 2024 in de tabel, onder de kopjes 'onderstaande telt **niet** mee bij 15% afspraak bij bemiddeling' en 'overige' toe te voegen:

Slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal.	Toewijzing aan een erkend gedupeerde van het kinderopvangtoeslagschandaal inclusief slachtoffers van onterechte uithuisplaatsingen door jeugdzorg, als gevolg van het kinderopvangtoeslagschandaal met een onhoudbaar of schrijnend woonprobleem.	Ja, na positief oordeel van de toetsingstafel woonbemiddeling kinderopvangtoeslagschandaal	Nee
--	---	--	-----

- II De toelichting van de Huisvestingsverordening wordt als volgt gewijzigd:
  - A. Aan de toelichting van artikel 6, onder het kopje 'Bemiddelen van woningzoekenden naar een woning' na de eerste zin wordt de volgende tekst toegevoegd: 'Voor het herstel van jarenlange, intensieve benadeling van slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal is deze categorie opgenomen in de tabel via een initiatiefvoorstel van de gemeenteraad van Arnhem in 2026. Via bemiddeling kunnen deze slachtoffers begeleid worden naar een zelfstandige woning.'
  - B. Toevoegen aan de zin 'Ook de toewijzing van standplaatsen en het huisvesten van slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal valt niet onder deze 15%'
- III Het college de opdracht te geven om in samenwerking met de woningbouwcorporaties, de sociale wijkteams en het Lokaal Expertise Team (LET) aan de wijziging van de verordening uitvoering te geven, waaronder de invoering van een toetsingstafel woonbemiddeling kinderopvangtoeslagschandaal.

RAADSVOORSTEL

- IV Als uit monitoring blijkt dat bemiddeling niet succesvol is naar het oordeel van het college of de raad, het college opdracht te geven in voorbereiding op de eerstvolgende Huisvestingsverordening in regionaal verband (Groene Metropoolregio) afspraken te maken over het toevoegen van een urgentiecategorie bestaande uit slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal die binding hebben met de regio.
- V Dat dit besluit in werking treedt op de dag na bekendmaking.
- VI Dat dit besluit wordt aangehaald als “Verordening tot wijziging van de Huisvestingsverordening - bemiddeling slachtoffers van het kinderopvangtoeslagschandaal”.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van [DATUM]

De griffier,

De voorzitter,